

Editörden

Editorial

Telif Hakları, Bilgi Edinme Özgürlüğü ve Internet

Copyright, Freedom of Information and Internet

Dergimizin bu yılki ilk sayısıyla yine karşınızdayız. XXXII. Kütüphane Haftasından hemen önce yayımlanan bu sayımızda Haftanın ana teması ile ilgili bir-iki konuya değinmek istiyorum.

Bu yıl için seçilen ana konu "Telif Hakları". Bilindiği gibi telif hakları eser sahiplerinden kullanıcılara, yayıncılardan kütüphanecilere, devlet sektöründen üniversitelere kadar hemen hemen herkesi ilgilendiren bir konu. Hafta süresince telif hakları yerli ve yabancı uzmanlar tarafından çeşitli yönleriyle irdelenecek.

Hemen belirtelim ki, telif hakları günümüzde giderek önem kazanan bir konu. Örneğin, Unesco bundan böyle her yılın 23 Nisan gününün "Kitap ve Telif Hakları" günü olarak kutlanmasına karar vermiş bulunuyor.

Teknolojinin gelişmesi ve elektronik ortamda bilgilerin yayımlanabilmesi ve bir yerden bir yere kolayca aktarılabilmesi telif hakları kavramında da bazı değişikliklere yol açacak gibi görünüyor. Internet aracılığı ile herkesin kolayca "yayın" yapabilmesi son yıllarda telif hakları konusunu ön plana çıkarmıştır. Anlaşıldığı kadarıyla ağ ortamında en azından bugünkü anlamdığımız anlamda bir telif hakları belki de söz konusu olmayacaktır. Örneğin, Elektronik Sınırlar Kurumunun (Electronic Frontiers Foundation) kurucularından John Perry Barlow, ağ ortamında telif haklarının pek geleceği olmayacağını öne sürmektedir.¹ Gelişmeleri hep birlikte izleyeceğiz.

1 Ann Okerson, "Whose article is it anyway? Copyright and intellectual property issues for researchers in the 90s," *Notices of the AMS* 43(1): 8-12, January 1996. Ayrıca bkz. Laura N. Gasaway, "Scholarly publication and copyright in networked electronic publishing," *Library Trends* 43(4): 679-700, Spring 1995.

Bildiğiniz gibi, geçen yılki Kütüphane Haftasının ana teması "Düşünce Özgürlüğünün Olmazsa Olmazı Bilgi Edinme Özgürlüğü" idi. Konuyla ilgili telif yazıları, panelde sunulan bildirimleri ve çevirileri bir kitapta topladık.²

Bir başka yayın etkinliğimiz ise İnternet'le ilgili. Bilindiği gibi, İnternet yaşamımıza belki hiç çıkmayacak şekilde girmiş bulunuyor. İnternet aracılığıyla dünyanın en büyük kütüphanelerinde ve müzelerinde gezinti yapabiliyor, nikâh törenlerini izleyebiliyoruz. 1996 yılında Amerikan Kütüphane Derneğince en iyi İnternet referans kitabı ödülüne aday gösterilen bu kitabı Türk Kütüphaneciler Derneği olarak en kısa zamanda çevirdik ve yayımladık.³

Umarız bu yayın meslektaşlarımızın İnternet konusundaki bilgilerini geliştirmede yardımcı olur.

Bir sonraki sayıda görüşmek dileğiyle.

Yaşar Tonta

2 *Bilgi edinme özgürlüğü*. Yay. haz. Yaşar Tonta ve Ahmet Çelik. Ankara: TKD, 1996.

3 Roy Tennant, John Ober and Anne G. Lipow, *İnternet el kitabı*. Çev. Yaşar Tonta ve başkaları. Ankara: TKD. 1996.